

Št. 7.-8.

V Ljubljani, 1. julija 1921.

XXIX. tečaj

A. P.:

Na počitnicah.

Sedaj pa le urno čez polje,
čez travnike v loge in gozd!
Kakó bi ne bil dobre volje,
ko prost sem, ko ptičica prost?

Res bilo prijetno je v šoli,
privadili so me na red,
brez truda, brez muke, brez boli
pridobil sem znanja in ved.

A bil sem pač tudi nadležen
in še ponagajal sem kaj —
tem bolj pa iz srca hvaležen
učiteljem svojim sem zdaj.

Kot srnica tekam čez polje,
čez travnike v loge in gozd!
Kakó bi ne bil dobre volje —
počitnice so — in jaz prost!

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

5. Malo potrpežljivosti.

Morda ste že slišali praviti, da je potrpežljivost božja mast, samo tisti da je revež, ki se maže z njo. Prvi del tega pregovora je bolj resničen kakor drugi. Drugi del bi se glasil pravilneje takole: Tisti je revež, ki se ne maže z njo — s potrpežljivostjo namreč. Pa tudi tisti je revež, ki ima opraviti s takimi sitneži, ki ne znajo nič potrpeti. Zato moramo v naši šoli tudi o potrpežljivosti izpregovoriti par besedi.

»V nedeljo smo mislili iti na Šmarno goro,« pripoveduje Julček Nepočakan Potrpinčevemu Jožku. »Vsi smo mislili iti: ata, mama, Minka, stric Miha in pa jaz. Pa je cel dan tako lil dež, da nismo mogli kam iti. Oh, to sem bil jaz jezen! Še jesti nisem hotel, učiti se tudi nisem maral, najrajši bi bil vse razbil.«

O ti sirota uboga Julčkasta! Ali res misliš, da si komu kaj nagodel s svojo jezo? Dež se te ni prav nič bal. Če drugi dan nisi znal v šoli, si bil samo ti okregan, dež nič. Mogoče si bil še zaprt povrhu? Tako škoduje tvoja jeza le tebi samemu, sicer pa svet nič ne ve zanjo. Ko bi bil ti malo premislil, pa bi se ne bil jezil, ali pa bi bil vsaj molčal o svoji jezi. To bi bilo bolj pametno. Sicer so pa že paganski Grki učili: Kdor se jezi, ta nori . . .

Tonček iz Grdega dola se je oni dan tudi tako nekako čmerno držal, ali veste, zakaj? Tam zunaj na vaški trati so se igrali otroci. Tonček je pa moral

varovati sestrico Mimico doma. Oh to mu je bilo hudo! Ali mama so tako ukazali, in ata so bili z mamo istih misli. Za vse na svetu, ali ni tak ukaz hud in strašen?

Tonček, ko bi bil ti vedel, kako si bil takrat grd v svoji jezi! Takoj bi se ti bil rajši razjasnil obraz, in solnce prijaznosti bi bilo posvetilo v tvojih očeh. In če bi bil še kao pogledal noter v tvoje srce! Jezik sicer ni razodel v besedah — prehude so se mu zdele! — Ali notri v zadnjem kotičku tvojega srca pa je vendar vstala grda želja: »Ah, zakaj ni Mimi lansko leto umrla!«

Tako, Tonček, tako! Kaj praviš, ali so tudi tebi tvoja mama kaj takega želeli, ko so te morali pestovati cele dneve in cele noči? In pa še nekaj. Tvoje ime sem bral v knjigi »Mladih junakov«. »Žganja in opojnih pijač ne bom pil.« O, ti si junak! Premaguj svojo jezo, pa boš še večji junak in korenjak. Tak boš v naših očeh, kakšen šele v božjih!

Sosedova Minka je pa dobila za god čedno, novo obleko. Še tisti dan je zato zvedela Godrnjačeva Anica. In sedaj ponavlja že štirinajst dni kakor klepetec isto pesem: »Sosedova ima toliko oblek, jaz pa nič! Kupite še meni tako obleko, kot jo ima sosedova, če ne — pa ne bom več v cerkev hodila.«

Lahko noč!

Anica! Ali veš, kateri grdi spaki gledata dtekal besedi? Eni se pravi ošabnost, drugi pa n ukdar jost. Ko bi ti res tako obleke manjk kaj nič ne ne rekli. Kdor je pa na veliko nojala? kot na belo nedeljo in o binam bi pa še mama jokali. liki noči, za praznik pra« spet drugače, naj r

oblek. Ali naj ti pokažemo še na tretjo spako tvoje jezika: lažnivost? —

Na Dobrinovem vrtu je danes vse živo. Deklice so zbrane pri igri. Kar naenkrat pa vse utihne, potem se pa začuje vpitje in kreg.

»Domov pojdi, pa kar hitro!«

»S teboj se že ne bom več igrala.«

»Kaj se pa ti mešaš med nas? Med bajtarje pojdi!«

»In da bi me tebe ubogale! Čigava pa si?«

In spet tiho. Igra se nadaljuje. Za vrtom pa joka Ivanka Manjkovič. Revnih staršev hči je. Zato pa Oholeževa Malka ne mara zanjo. Še druga dekleta je našuntala zoper njo.

Veste kaj? Takole razlikovanje med revščino in bogastvom je pa že kar ostudno, grdo, da človeku manjka besed, kako bi primerno ošvrkal to grdobijo.

Spet smo pri igri. Tonček Nagel je malo preveč poskočil, pa je podrl Naceta Iskro na tla. In kljub temu, da mu Tonček zatrjuje, in je to tudi res, da se namreč ni nalašč zaletel vanj, se Nace noče premagati. Ves togoten plane na Tončka, ga suje in brca, češ, ti bom že pokazal, kaj se pravi mene podirati po fleh.

Nace, kaj praviš: Ali se ni tebi še nikoli nič poskočilo? — Molčiš? Kolikokrat bi bil moral biti ti ne ve tepen, če bi te za vsako tako nerodnost topli, bil jezil, Tončka suješ? Doma ti prizanašajo, ti pa ne bilo bolj pametno. Ali je to lepo? —

Kdor se jezi, ta nočota je bila pa sedaj par dni malo

Tonček iz Grdega dega. En dan jo je malo glava nekako čmerno držal, ali vlec nekaj nagajal. Ali je na vaški trati so se igrali otroci. In čmerna in pustal

Če so jo pa vprašali mama: »Verica, ali boš kaj jedla?« — se je pa zakremžila in zajavkala: »Ne bom nič, no!«

»Ali bi rada kaj pila?«

»Ne bom nič, no!«

»Morebiti bi pa malo zaspala?«

»Ah, ali ste sitni!«

»Malo dobre juhe ti bom skuhala.«

»Saj je ne bom jedla, no!«

»Saj ne morem, no!«

Tako je bevskala, ta zoprni »no!« Tako še gospodar s hlapcem ne govori, ne pa otrok s svojo dobro materjo. —

Viljko Tjavendan se pa danes cel dan jezi na gospoda učitelja. Naloga mu je bila pretežka. In tega je kriv sam gospod učitelj. Zakaj pa dá tako težko nalogo?

Veš kaj, Viljko? Ko bi se ti toliko časa učil, kolikor časa se že jeziš, bi ti naloga ne bila nikoli pretežka. —

Takole je, vidite. Šola potrpljenja je tudi šola lepega vedenja. Le dobro se naučite potrpeti, pa vas bodo povsod radi imeli.

Poznali smo deklico, mlado, osemnajst let staro. Bolna je bila. Leto in dan je ležala. Pomislite: mlada in bolna! Nad pol let je ležala samo na desni strani, zakaj zdravnik ji je pod hrbtom prerezal meso in kožo in vtaknil vanjo cev, po kateri se je odtekal gnoj iz drobovja. In vendar ni ta deklica nikdar jokala. Čudili so se ji vsi in vpraševali, zakaj nič ne joka, ko je gotovo vse boli. Kaj je dejala?

»Ko bi jaz jokala, potem bi pa še mama jokali. Zato pa rajši ne jokam.«

Iz ljubezni do matere se je premagovala.

In vi? Ali nimate nič ljubezni do Boga? Do bližnjega? Ljubezni do dela? Ljubezni do pravega junštva? Pa se vsaj iz enega teh vzrokov premagujte! Potrpežljivost rodi junake.

(Nadaljevanje.)

Gorenjko :

V žitnem polju.

Zlato pšenico žela
mati je mlada,
dete pa drôbčkano dela
v jamljič je spat.

Pa je zasanjalo dete
sanje nebeške in svete:
Lepša kot majka njegova
žena je čula ob njem,
Dete nebeško v rokâh.
Zlati pa angelci
trgali mak so med žitom
in ga nosili,
Detetu matere svete,
da ga povijalo
v venček je z biserno nitjo.
»Dete, spletaj še ti,«
je Jezusček rekel.
Aj, in v jamljiču dete
venčke je splevalo,
venčke žareče z zlatimi nitmi,
in jih dajalo je Jezusčku,
da ga je božal z nebeško rokó.

I. E. Bogomit:

Slaba družčina.

Pravijo, da pomeni nesrečo, če zajec komu pot preteče. Pri Mokrinovih je pa letos zajec pretekkel celo dvorišče. Tam bo šele nesreča! Na dvorišče drže namreč pota vsega sveta. In tako bi imele priti nad Mokrinove tudi nesreče vsega sveta.

No, prvo nesrečo je občutil že Mokrinov Turin. Rad bi jo bil popihal za dolgouhim zajcem, pa je bil premočno privezan. Lajal je pa in se hudoval tako, kakor da hočejo tatovi vsega sveta odnesti z Mokrinovo bajto vred pol vasi.

Druga nesreča je pa zadela dolgouhega zajca samega. Ko jo je ubiral skozi polje proti Mokrinovim, ni vedel, kje ima Turin svojo vilo. Pa je pridrvel tik mimo nje. Kakor da hoče nalašč dražiti Turina! In to je Turina tudi ujezilo. Zviškoma se je vrgel proti podlemu izzivaču. Zajec se je seveda prestrašil. Topotnil je ob tla, potem pa nič pogledal, kam ga je vrglo. Naenkrat je bil obdan od cele trume koštrunov in ovac.

»O gorje! Po meni bo!« mu je govorilo srce. »Ene nesreče sem se ognil, pa sem zabredel v drugo, še hujšo! O, gorje!«

Ali nesreča res ne počiva. In to pot je bilo za zajčka prav, da ni počivala. Ko je namreč skočil med čredo ovac, je zatrepetala vsa družina in se razdelila na dvojce. Vse se je plaho umikalo, zakaj kaj takega se res Mokrinovim ovcam še ni primerilo, odkar stoji svet. Zajec jo je pa hitro pocedil iz nevarne družčine in potem z vsemi štirimi pribil

Slaba družina.

sklep, da ga nikoli več ne bo na Mokrinovo dvo-rišče. Ovce so plaho meketale, oven se je pa jezil, zakaj se ni zaletel v ta drzni zajčji meh.

To cviljenje, lajanje in meketanje, tuljenje in rjojenje je pa prignalo Mokrinovega očeta iz hiše. Toliko, da so še videli zadnjo zajčjo peto, ko jo je dolgoušec brisal proti gozdu.

»Za danes si mi ušel,« so rekli potem. »Zate sreča, zame pa nesreča! Lahko bi bil dobil nekaj cunjic za tvojo kožo in nekaj za tvoje meso! Tako pa ne bo nič. Dobro je pa to, da boš še bolj debel, ko prideš jesen na vrsto!«

Gabriela:

Tat!

Ivan je pri gospodu profesorju. Skromno stoji pri vratih in občuduje bogato opremljeno sobo. Kolika lepota zanj, ubogega dečka, ki pozna le bedo! Njegova zibelka je tekla v malí podstrešni izbici. Žalostno in revno je bilo od nekdanj njegovo življenje. Nesreča je pa dosegla vrhunec, ko je legla ljubljena mati, bolna, izmučena. Od tedaj ni izginil angel žalosti iz ubožne podstrešne izbice.

V stari, trhli postelji jadikuje bolnica. Solzi se od bolečin in od gladu. Najgrenkejše solze so pa one, ki jih toči radi svojega sina-edinca. Ivan je še tako mlad, komaj petnajst let star, in vendar mora že toliko trpeti! Zakaj? Radi nje. Pa dober, blag otrok je. Ves prosti čas je pri nji in jo tolaži. Pridno se uči in goji le eno željo: da pride s svojo pridnostjo kmalu do kruha in pripravi dragi mamici lepše živ-

ljenje. Najmarljivejši učenec je v šoli, ljubljeneц svo-
jega profesorja. Dobri gospod ga preskrbuje z učnimi
knjigami, ki si jih deček ne more kupiti. Pa tudi
drugače mu rad pomaga. Podaril mu je že več nov-
cev, da je ž njimi kupil kruha bolni materi. Hva-
ležnost in spoštovanje sta edini dar, ki ga more dati
ubožec svojemu dobrotniku.

Danes je Ivan pri gospodu profesorju. Vrnil mu
je izposojene knjige.

»Le počakaj malo, Ivan! Prinesem ti iz knjiž-
nice nekaj del vrlih učenjakov.«

Profesor vstane. Vrata se odpro in zapro. Ivan
je sam.

Kako lepa je ta soba in kako drugačna od one,
kjer vzdihuje njegova uboga mamica! Zakaj je raz-
lika med tu in tam tako velika?

Mehko bi ležala mati na zelenem divanu, vi-
soka palma bi ji senčila obraz pred solnčnim zlatom,
ki bogato pada v sobo skozi odprta balkonska vrata.
Na ozki mizi bi bilo pripravljeno krepčilno in okusno
kosilo. Iz one krasne omare, polne zrcal, bi vzel
srebrno čašo... Oj, koliko dragocenosti zagleda
ondi deček! Zlato in srebro mu skoro jemljeta vid...

Stopi bližje. Pozlačeni nastavki, kristalne in
srebrne čaše, dragoceni kipi in nešteti slični pred-
meti. Najbolj pa mu ugaja žepna ura z zlatim po-
krovom, v čigar sredini je pristen diamant. Ko bi
bila njegova! Prodal bi jo! Veliko denarja bi dobil
zanjo. Materi bi kupil mesa in vina, preskrbel bi ji
zračno stanovanje...

»Vzemi, vzemi uro!« mu nekaj dé. »Sam si, nihče
te ne vidi. Bogatin jo bo lahko pogrešal. Tebi in
tvoji materi bo pa v srečo. Vzemi jo!« — Satan mu
tako govori.

Kakor v sanjah seže deček po nji. Toda ne, ne! On tat? Hoče li tako podel biti napram svojemu dobrotniku?

Sramu zardi in se obrne v stran. Zbežati hoče. Béži, da, béži, Ivan! Ubog si pač, a si nedolžen, pošten! Zapusti kraj nevarne priložnosti, skušnjave! Béži!

Že stopi k durim. Toda noga mu zastane. Mati, mati! Zakaj si tako revna? Umreti boš morala v zapuščenosti! In tu je taka priložnost, da te rešim!

Zopet stoji Ivan pred uro. Mati, zate, le zate! — Hitro seže po uri.

A brž jo hoče položiti nazaj... Prepozno! Vrata se odpro, profesor vstopi. Vesel izroči dečku nekaj knjig in mu podá roko. Ivan zre v tla. Vendar to ni nič nenavadnega, saj je vedno nekoliko boječ.

Iz ulice beži v ulico. Ljudje ga srečavajo. Ali ne kaže vsakdo za njim? Kje je orožnik? Pa ne, saj nihče ne ve! In vendar, kako hudo mu je, srečavati ljudi, ki so pošteni, srečni! Ali ni še doma? Ne, še dalje mora iti. Zamolkel odmev korakov mu pa kliče neprestano: Kradel si! Kradel si! Še hitreje stopa. Pa danes ni konca poti!

Slednjič doma. Pred vrati podstrešne izbe nekoliko postoji. Zdaj se oglasi v žepu ura, ki bije: -Tat, tat!« Nesrečnež plane kvišku. Oj mir, ljubi mir, srca, kaj te tudi doma ne bom več našel?

Rahlo pritisne na kljuko. Ozre se na mater. Mirno spi. Miren sen je pričaral smehljaj na njeni bledi ustni. Srečna je navzlic svoji bedi...

Ivan poklekne pred spečo mater. Solze ga oblijejo, solze sramu in kesanja. Kaj je storil! Ko bi mati vedela! Nič drugega nima ubožica kot svoje

poštenje in čisto, mirno vest. Še to poslednje ji je on zdaj vzel?

Solza za solzo pada na njeno velo roko. Mati se ne gane... — — — — —

Ob pozni večerni uri teče deček po ulicah. Bleda so njegova lica, čelo in oči so skrite pod klobukom. Tako nemirne, strastne so njegove kretnje, tako negotov je njegov korak, da se ljudje začudeno ozirajo za njim. Dolga, tresoča se senca ga spremlja. Njemu se pa zdi, da ga temna pošast podi dalje, vedno dalje in da mu kliče neprestano: »Tat, tat!« — — — —

V stanovanju profesorja se oglasi zvonec. Služkinja zmaje z glavo. Kdo bo tako pozno zvonil?

»Ali še smem h gospodu profesorju?«

»Pozno je že, pozno. No — bom pa gospoda vprašala.«

Vrne se in pelje dečka v znano mu sobo.

»Ctrok, ti si? Kaj te je dovedlo tako pozno k meni?«

Deček pade na kolena.

»Gospod profesor, tu je vaša ura, vzel sem vam jo. Tat sem.«

Profesor obledi. Je-li mogoče? Deček, ki mu je storil toliko dobrega, on, na čigar poštenje se je popolnoma zanesel, on, ki mu je bil najljubši izmed vseh učencev, on — tat? In njemu, svojemu dobrotniku, je ukradel uro?

Čelo se profesorju omrači. Pravična je njegova jeza in povsem razumljiva. »Fant!« Njegov glas za-grmi. Toda hipoma umolkne. Vidi klečečega dečka, bled je, solzan njegov obraz, vzdignjene roke. Sliši odkritosrčno priznanje, da je padel, hoteč rešiti svojo bolno mater, in solza sočutja porosi profesorjevo oko...

A. Čadež:

O nebesih.

Adolf in Ivanka sta se vračala iz šole domov. Spotoma sta se pomenkovala o nebesih. V šoli je pripovedoval dobri gospod župnik otrokom o večnem življenju, in ko so ga nekateri vprašali, kako je v nebesih, je odgovoril: »Če si mislite skupaj vse, kar je na zemlji najlepšega in najboljšega, je vse to le mrvica veselja v primeri z nebeškim veseljem.«

Bratec Adolf in sestra Ivanka bi bila pa rada izvedela, kaj je najlepše in najboljše, ki bi se dalo primeriti nebesom.

Doma jima dá mamica tečnega kruha, nato se pa odpravita proti bližnjemu gozdu. Nasproti jima pride svatovski spreved: veseli gostje med godbo, petjem in vriskanjem, okrašeni s cvetjem in šopki. Deklica reče: »Kaj pa, če so nebesa kakor svatovščina?« Godba pa veselo svira, kakor da vabi na ples. Bratec in sestra se spoprmeta in jameta rajati v prosti naravi. Pa rajata vesela, dokler se zasopljena ne sesedeta v mehko mahovje.

»Kakor ženitovanje nebesa že niso,« dé premišljeno bratec. »Saj se mi kar vrti v glavi. Za ples že nisem.«

Stopita v gozd. Vse tiho je ondi, kakor v cerkvi. Po zeleni tratini se igrajo zlati prameni gorkega solnca. Hrošči brné vsekrižem, smrekov vonj dehti kakor kadilo v cerkvi. »Morda so pa nebesa kakor lep gozd?« zašepetata otroka drug drugemu. Toda: »Beži, beži!«, zavriskne v tem Ivanka Adolfu. Velik modras se je namreč priplazil mimo grma. Otroka trepetaje odskočita in se umakneta.

»Kakor solnčni žarki so nebesa!« zakliče Adolf, ko prisopihata s sestrico na prijazno tratico, vso obsijano od blagodejnih večernih solnčnih pramenov. Otroka se vsedeta na mehkovabljivo blazino »maternih dušic« ali timijana. Gorkota zahajajočega solnca ju zaziblje v mirno spanje. — Naenkrat pa planeta kvišku: solnce je namreč že zašlo, in gozdni hlad ju je objel.

»Domov morava!« reče deklica. »Solnce naju je goljufalo, da sva zaspala. Nebesa morajo biti že boljša.«

Zmračilo se je in stemnilo. Otroka sta bila trudna in lačna. Roko za roko sta se držala in nista prav vedela, kam. Zvezde so se jele prikazovati na nebu. Deček pa reče: »Morda so pa nebesa kakor zvezde?« — »O ne,« pravi deklica, »zvezde so predaleč in nama ne kažejo poti.«

Bila sta otroka še globoko v gozdu. Veter je šustel v vrhovih gostih dreves. Otroka nista bila na pravem potu. Utrujena nista mogla naprej. Deklica je padla ob korenini. Bridko je zaihtela in zastokala: »Oh, Adolf, saj ne bova prišla domov v temni noči.« V tem strahu in grozi začujeta od daleč človeške glasove. Jokaje začneta klicati. In res, glasovi so vedno razločnejši. Kar naenkrat spoznata besedo očetovo. Spremlja ga hlapec s svetilko.

»Otroka moja! Kaj pa je z vama?« ju oče pozdravi.

»Oh, oče,« zakličeta otroka in hipneta kvišku. Oče ju prime za roke in ju pelje na pravo pot. Ihteča gresta poleg njega. Šele na pravi poti jameta pripovedovati, kaj se jima je pripetilo v gozdu, in kako je kar naenkrat nastopila noč.

Na pragu doma pa je stala dobra mati vsa v skrbeh za ljuba otročiča. Vesela ju je sprejela in povpraševala, zakaj in kako sta se izgubila. Hudovati se nanja ni mogla, ker sta bila Dolfe in Ivanka dobra in ubogljiva otroka, in je mati vedela že vnaprej, da nista bila sama kriva te nezgode.

Po večerji in kratki molitvi pa ju je odpeljala k počitku, ju blagosloвила in še pokrižala.

Ko je bilo že vse tiho, je zašepetal deček napol slišno: »Zdaj pa vem, kje so nebesa.« Deklica pa je pristavila: »Še lepše kakor pri dobri mami — bo v nebesih.«

Po »W. Stimmen«.

Maksimov:

Na našem vrtu.

Zbor ptičkov nam pa res je zvest:
kar polno si spomladi gnezd
na našem vrtu naredi,
kjer svoj nedolžni rod goji.

Mladiči lačni so zelo,
a starca znača jim skrbno
gosenie in še drug mrčes,
ki bi uničil sad nam ves.

Po vrhu pa še zbor ubran
prepeva nam ves božji dan,
Ko dela sebi kratek čas,
razveseljuje tudi nas.

I. E. Bogomil:

Žalost in veselje.

Čo je komedija, to! Vse pride na misel takimle otrokom, kakor sta grajska dva — Tonko in Verica. Dela nimata nobenega, šola jima še ne dela skrbi, knjige poznata samo take s podobami, in za petami jima tudi ni vsak hip njihju vzgojiteljica.

Pa tudi nista odlegla. Vrtnar jima je moral zapreči kozla, pa sta sedla v vrtnarjev voziček, pa sta se peljala na sprehod. Tudi punčka ni marala ostati doma. Z njima je morala, da se nauži še svežega zraka. Seveda!

Gladko je res šlo izpred graščine po gladki, z drobnim peskom posuti cesti. Kozel je ravno tako pametno vozil kakor grajski konjiček Lori. A glavno zaslugo za to pametno vožnjo je imel Tonko. Zakaj on je bil pameten — včasih — kozel pa nikoli.

In vse bi se bilo izšlo gladko, da ni prišla nad kozla huda skušnjava. In ta skušnjava je bil zeleni grm ondi blizu pota. Močnejši je bil kakor voznikove roke. Kozel je zavil v rob. Tonko je kričal, vpil, vlekel — nič ni pomagalo... Kozel je bil trmast in močan. Sišil je le še dalje v rob.

In Verica je zajokala in zaypila: »Moja punčka, o! moja punčka!« Pa tudi ta krik ni ganil trmaste ga kozla. Kaj njemu mar Verica in tista punčka? Ali še celó Tonko in njegove vajeti?

Otroka začneta klicati na pomoč. Vrtnar pride in ju reši stiske. Mož je vedel, da bo le on kregan, če se Tonku in Verici kaj pripeti. Peš se je potem vrnila gospôda s sprehoda. Kozla je pa odgnal vrtnar v hlev. Tako ponosno je stopal, kakor bi bil vedel, da se je rešil enkrat za vselej sitnih grajskih otrok.

»Kozel je zavil v rob . . .«

Ernest Šušteršič:

Osel in konjiček.

Stari osel je rekel osliču: »Naš gospodar je pripeljal včeraj iz mesta malega angleškega konjiča, ki mu pravijo poni. In ta poni — he-he-he, da ti veš, kako gosposka živalca je to! Imeti mora, seve, rezanico — in oj, v kakšnih jasliah! Da te niso fino osnažene, konjiček bedasti ne pokusi iz njih ničesar!«

Osliček ponižno molči, pa grize naprej ob cesti od tobakarjev opljuvani osat, od cestnega prahu še tudi onesnaženi, pa občuduje modrost starega osla.

»Da, da, prav imaš,« mu spet reče stari. »Le jejva osat. Moder mož je tisti, ki ne izbira ničesar! Ta poni je pa ves drugačen. Tudi dober zrak hoče imeti v hlevu. Ej, kako je vihal včeraj nos, ko ga je privezal hlapec v najino bližino! Seveda, midva ne zaničujemo prašičev in sva se celo z njimi včeraj kopala v mlakuži. Slo-ga, slo-ga, slo-ga! No, in poniju sva — juj, kako smrdela! Midva nisva gosposka, in nama ni treba čiste vode. Mnogo ljubša nama je topla mlaka. Kako domače se mi zdi, kadar ležem v njo, kako prijetno!«

Osliček ponižno molči, žveči osat in občuduje modrost oslovo.

Kar pridrvi po cesti lep voziček — in poni, ki imenitno vozi, se ustavi pred trgovčevo hišo. Z vozička radostno poskače kopica otrok. Vsi se nagne-tejo okoli ponija, ga božajo in mu ponujajo belega kruha in sladkorčkov.

Srd prične lomiti starega osla onkraj ceste na travniku. Čudno^{grdo} nategne vrat in prsi, pa zatuli iz njih strašen glas. Otroci se ozro in prasnejo v glaseh smeh.

Hlapec prihiti, da izpreže ponija. Tudi trgovec stopi iz trgovine: »Jaka, daj no tisti dve nesnagi onkraj ceste v stari hlev. Dobro bo tam zanj.«

»Bom, gospod!«

Ko sta bila sivca v starem nizkem hlevu, pravi modrijan: »Oj, hvala Bogu! Baš tega sem že tako težko čakal! Tisti lepi hlev ni bil za naju. Upal se že nisem skorajda prestopiti ali pa zarezgetati. Eh, saj midva nisva gospoda! Dobro je za naju v tej temačni luknji! Čemu visoka okna, zidane stene, cement in škoda denarja!«

»Kaj pa, če bi bil požar? Kaj ne bi zgorela?« vpraša tenki glasek osličev.

»Eh, kdo bo na tisto mislil! Zapojva rajši malo! In napelo se je dvoje vratov.

Tisti hip je pa stopil Jakob v uborni hlev. »Čuj, čuj!« je rekel. »Dalmatinska slavčka, kako sta židane volje! Meni gre kar na jok, če vaju slišim. Spomnim se tistih blaženih časov, ko smo glodali plesnivi komis v Dalmaciji. O, tam je bilo vajinih bratcev!« Ko ju pri polaganju še malo obrca, smehljaje odide.

»Si čul?« reče stari mlademu. »Ta naju čisla, in kako po domače ravna z nama! Če bi bil požar, naju odveže prva, poni bi pa zgorel.«

Osliček spet občuduje modrost starega, stari pa občuduje samega sebe. Obmolkmeta in se jameta pogrezati v prijeten san v hladnem lesenem hlevu.

Poljčan:

Potočnikov Tine — mladi junak.

Ali ga poznate Potočnikovega Tineta, najboljšega učenca v tretjem razredu? To vam je dečko, da malo takih! Majhen je, morda najmanjši v celem razredu, krepak pa, da bi se meril s petnajstletnimi. Okrogla, rdeča lica, jasne pa bistre oči, vedenje v šoli in izven šole: vsa vnanjost kliče in priča, da biva zdrav duh v njegovem zdravem telesu.

V prostem času pomaga staršem pri delu ali pa se poigra s sestrico in s Pečarjevim Jankom, ki mu je najljubši tovariš. Rajši je doma, kot bi se potepal okoli. Kaditi ne poskuša nikdar. Žalibog je često videti prítlikave šolarčke s svalčico v ustih: Tinetu to niti na misel ne pride. Tudi opojnih pijač se noče navaditi, češ, voda je najboljše vince za otroke.

Med mlade junake se pa vendarle dolgo ni hotel vpisati, čeprav so to gospod katehet vsem učencem gorko priporočali. Mislil si je: tobaka in opojnih pijač se zdržim lahko tako ali tako, ne da bi se kam vpisoval.

Tisti dan po birmi se je pa nenadoma raznesla med učenci vest, da je Potočnikov Tine pristopil k mladim junakom.

Poslušajte, kaj je Tineta privedlo do tega koraka.

Bilo je nekaj dni pred birmo. Oče so poslali Tineta v gostilno po liter vina. Med potjo sreča Tine

gospoda učitelja, ki ga vprašajo: »Komu pa neseš to pijačo? Ali jo boš sam pil?«

»Ne, gospod! Nesem jo domov za zidarje, ki nekaj popravljajo v hiši. Sam ne pijem vina.«

»Kaj pa v nedeljo, ko boš šel z botrom v gostilno, ga tudi takrat ne boš pil?«

»Tudi takrat ne!«

»Si li vpisan med mlade junake?«

»Ne, gospod učitelj! Nisem vpisan, vseeno pa sem sklenil, da ne bom pil.«

»A tako! . . . Jaz pa vendarle dvomim nad tvojim dobrim sklepom.«

»Boste videli, da ne bom pil!«

»Dobro,« odvrne gospod učitelj, videč njegovo velikodušnost, »dobiš lepo knjižico, če ostaneš možbeseda.«

Mali Tine poskoči od veselja, domov gredé pa začne razmišljati . . . Kmalu ga začne skrbeti, se bo li mogel zdržati ali ne? Pečarjev Janko mu je tudi pravil, da je moral z botrom v gostilno in da se je proti večeru vrnil pijan domov. Tine se je bal, da bi se tudi njemu ne pripetilo tako. Vedel je, kako grdo in poniževalno je, če se deček upijani, posebno še na dan svete birme. Mora ostati pri svojem sklepu: »Niti kaplje alkohola ne!« Bal se je pa botra, ki ga bo silil, gotovo zelo silil. »Hud bo name; moral bom piti!« —

Ubogi Tine! Rad bi ostal zvest. Mika ga, kar mu je obljubil gospod učitelj, pa tudi botru se boji zameriti.

Kaj naj stori? Kako se reši zadrege? Šine mu v glavo rešilna misel. »Najbolje bo, če se vpišem med mlade junake, kakor je to storilo že več šolarjev. Imel bom vsaj trden izgovor. Nihče me ne bo mogel siliti, da bi pil. Koj jutri pojdem h gospodu katehetu in jih poprosim, da me vpišejo.«

Kakor je rekel, je storil.

Napočil je dan svete birme. Po cerkveni svečanosti krene res boter s Tinetom in starši v gostilno. Boter kmalu opazi, da Tinče ne pije. Prime ga za roko in mu reče prijazno: »No, Tinče, danes pa le pij,

ko si bil pri birni! Ne bo ti škodilo, če nekoliko pokušiš.«

Tine ni bil v zadregi niti za trenutek ne! »Oprostite,« je rekel pogumno, »ne pijem vina. Vpisal sem se med mlade junake in ne smem prelomiti obljube.«

»A tako! — Mlad junak si! Junak! No, če je pa tako,« odvrne boter, »te pa ne bom silil! Boš pa kaj boljšega dobil namesto vina. Le stanoviten ostani!«

Težak kamen se je odvalil Tinetu od srca. Takega odgovora pa ni pričakoval od botra. Prva poskušnja je bila prestana. — Vesel je bil potem lepe knjižice, ki jo je dobil od gospoda učitelja; še bolj pa vesel, ker se je znal premagati. Pa tudi starši in učitelji so bili veseli tako vrlega mladega junaka.

Dal jih Bog naši domovini mnogo!

A. Čebular:

O mraku.

Nebeški pajčolan
pregnil je ravan,
nađ njo potujejo krilatci
in vžigajo ugasle svečke,
da zemlja na okoli
molitev vročo moli.

Uganka.

Ded,
med,
imeti,
prati,
rep,
pok,
ena,
kos,
uta.

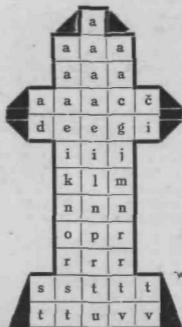
Ako se v teh besedah
prve črke primerno za-
menjajo, tedaj dobiš ime
nekega mesta v Sloveniji.

Jerica Vovk:

Spomenik.

Pomen besed:

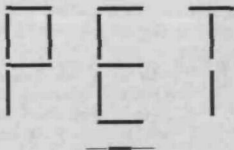
soglasnik,
lastnini nevaren človek,
pregrinjalo,
zemeljska prst,
branitelj države,
član družine,
žensko krstno ime,
svetopisemska oseba,
število,
bladen kraj,
kar si vsak želi,
uradnik.

Po sredi dol dobite ime družbe pridnih otrok.

(Rešitev in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 14 dni po izidu lista — v prihodnji številki.)

Rešitev naloge v 5.—6. številu.

Rešitev uganke v 5.—6. številu.

Ki-ki-ri-ki.

Imena rešilcev.

Nalogo in uganke v 5.—6. številu so prav rešili: Ladik Wisinger v Litiji; Tonček, Anica in Marta Plesničar v Radovljici.

Samo nalogo so prav rešili: Janko Ažman, Vinko Žnidar in Ant. Langus na Javorniku, Špeglič Herta in Skaberne Fridrika v Celju, Ravnik Fr. in Jos. Sirc na Jesenicah, Leopoldina Perko v Ljubljani, Amalija in Anica Cepuš v Celju, Angela Malnarič, Francka Lukežič, Marija Simonič, Ivana Ogulin, Mimica Žvan v Semiču, Ivan Jalen, Edi Giorgioni, Rozman Angela in Spendar Ljudmila na Kor. Beli, Sonja Nedeljko v Ljubljani, Gregl Zmagoslav v Brezicah, Nada Lah, Elda Lah, Ljudmila Mak, Marija Stravs, Marija Štubljar v Semiču, Branko in Zora Mitzky v Središču, Viljem Dragan v Ljubljani, Dečman Marija in Anton, Lovše Majda in Samo, Branislav Petrič, Sladonja Branko, Pirc Marica, Ilovar Elica, Skabernè Bron., Močnik Stanislav, Stupica Franjo, Miran Varl, Fertič Marjan, Žebre Demeter, Niko Kavčič, Elza Janovsky, Alojzij Ložar, Vladimir Cadež, Gričan Janez, Breda Milčinski v Ljubljani, Bojmir Bullinger, Velušček Ciril, Lesjak Rajko, Smrtnik Matevž. Štular Lipe, Košič Nazarij, Samec Rudi, Bezek Ludvik, Kolka Al. in Robič Pavel iz prve, Rasinger Lojze, Stroj Rudi, Turnšek Vlado, Grbec Franc, Biščak Vlado in Bačnar Vinko iz druge gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano.

»Angelček« stane 10 kron na leto. Izdaja društvo »Pripravniki doma«.
 Urednik: Jožef Volc, župnik na Rovih. Oblastem odgovoren: Ludovik Tomazič. — Za upravnštvo: dr. Jožef Demšar, profesor v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Natisnila »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.